

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВОГО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (33)

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (33)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 3 від 25 лютого 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 1(33). – 155с.

З М І С Т

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО – ШЛЯХ ДО УСПІХУ

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

РОМАНЕНКО В.В <i>Англійський фольклор як засіб формування соціокультурної компетентності школярів та студентів на різних етапах вивчення іноземної мови.</i>	13
ШЕРШУН Г.В <i>Безпека життєдіяльності як важлива складова професійної підготовки майбутнього фахівця.....</i>	17
ГРУЩЕНКО М.М., ЛЕЛЯК Л. М., MARTИНЮК В.М., ДМИТРИШИН Д.О <i>Формування фізичної культури особистості – основна педагогічна функція фізичної культури .....</i>	21
БУГА О.І <i>Діджиталізація педагогічної освіти освітнього процесу в закладах вищої освіти.....</i>	26
АВТУХОВ С.Л. <i>Фахова музична підготовка .....</i>	30
ЗАВАЛЬНЮК Я.М <i>Lexikologie, ihre aufteilung .....</i>	33
ГОРБАТА Л.Ф., ГУЛЯС Н.М <i>Позакласне життя та діяльність наукового обласного ліцею-інтернату.....</i>	39
КОРОЛЬ Т.І. <i>Формування навичок мислення вищого рівня на уроках англійської мови.....</i>	42
КРОПИВНИЦЬКА Г.М., ЛАГОЛА І.М. <i>Використання технологій інтерактивного навчання на уроках літературного читання під час вивчення творів різних жанрів (на прикладі творчості Т.Шевченка).....</i>	49
СЛОБОДЯНЮК В.Ю. <i>Особливості роботи з інтерактивними посібниками на заняттях з німецької мови .....</i>	54
ГОРБАТА Л.Ф. <i>Складові компоненти здорового способу життя старшокласників .....</i>	58
ЦАРИК А.П., ДМИТРИШИН Д.О. <i>Орієнтація оздоровчих видів гімнастики в систему фізичного виховання школярів .....</i>	61
ЯКОВЛІВА О. П <i>Формування когнітивної діяльності учнів початкової школи у процесі ігрової терапії.....</i>	66

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ ЯК МЕХАНІЗМ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ

КЛИМЕНКО О.Ф <i>Теоретико-методологічне обґрунтування поняття сталого розвитку .....</i>	70
САВЧЕНКО О.С <i>Особливості копінг-поведінки творчої особистості .....</i>	73

ДУБЕНСЬКА Т., ЛАГОЛА І.М. Використання технологій критичного мислення на уроках літературного читання як засобу формування мовної особистості молодшого школяра.....	75
ЯРМОЛЕНКО М.П. Експериментальне дослідження креативності підлітків	80
КОВАЦЕНКО Г.В Розвиток образного мислення студентів на заняттях з фортепіано	85
ПЛОТИЦЬКА Ю.П Ефективна комунікація як засіб виробництва знання	89
ФЕДОРЧУК С.Ф Проблеми духовного розвитку особистості у контексті сучасних культурних умов	92
ОСАДЧУК А.С Вчинення правопорушень студентами	94

ЛАБОРАТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

СВИНАРЧУК В.М Сценарій військово-спортивного свята «Козацькі ігри патріотів»	97
ДИМІНСЬКА В.К., ПЕКУРАРУ Л.Г Музика об'єднує світ	104
МАРЦЕНЮК В.М Виховна година «Я – дитина і маю права».....	109
ДИМІНСЬКА В.К ПЕКУРАРУ Л.Г. Про що може розповісти сонатна форма	116
МАЗУР Т.А., БЕРЕЖАНСЬКА О.Ю. «О слово рідне, хто без тебе я?»	120
КАСІЯНЕНКО О.М Оформлення реквізитів: вимоги та правила План–конспект заняття.....	131
КИСЕЛЕВ Д.Л Из эпистолярного обзора возрождения: Данте и Шекспир..	139
КУШКО І.С. Розробка уроку: Державотворчий процес періоду директорії....	142
ПРИСЯЖНЮК Д.С Спорт у Вінниці на початку ХХ століття.....	149
КЛАПКО С.В. Тематичні обрії Шевченкової поезії	152

ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «Вісник науково-методичних досліджень «Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	156

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

країнознавчого, лінгво-країнознавчого і Важливим є розвиток ідеї про включення культурно-естетичного змістових фольклорних дидактичних матеріалів до компонентів програмового матеріалу з шкільних підручників та посібників з іноземної мови, пізнання ними цінності іноземної мови з метою оптимізації національної культури через зразки навчального процесу. англійської народної творчості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Грица С. Й. Становлення і розвиток наукової думки про народну творчість. *Українська художня культура* / За ред. Ф. Ляшенка. Київ, 1996. С. 32–52.
2. Єрмоленко С. Я. Фольклор і літературна мова. Київ, 1987. 247 с.
3. Дьяченко Н. П. Стихи, рифмовки и песни как средство повышения эффективности урока английского языка. *Педагогический вестник*. 2004. № 3. С. 30–33.
4. The Nursery Rhyme Book / Ed. by E. Lang. Dower Publications inc., New York. 287 p.
5. Дубенко О. Ю. Англо-американські прислів'я та приказки. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця, 2004. 416 с.
6. Goh L. Using Myth Folktales and Fairy Tales in adult ESL Classroom / L. Goh. Simon Traser University, 1996. 168 p.

УДК 37.016:574.2]:37.011.3-52

ШЕРШУН Г.В., викладач природничих дисциплін
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Summary. In article is described the role of discipline «Safety of Life» in the formation of the personality of the future specialist. It is shown the main factors of its influence on the student's personality.

Keywords: safety of life, the object of «SFL», emergency situation, danger.

Постановка проблеми. З моменту виникнення людської цивілізації кожна людина дбає про власну безпеку та безпеку своїх близьких так само, як і людству доводилося дбати про безпеку свого існування. Проте в цілому турбота людини про безпеку з'явилася тоді, коли вона почала усвідомлювати важливість певного обсягу знань та вмінь про небезпеки для здоров'я. Людська цивілізація досягає все більшої могутності, а проблема безпеки її існування стає все більш гострою. Актуальність навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» пояснює необхідність навчання людей безпечним

методам праці та життя, починаючи з дитячого віку й завершуючи похилим. Для цього були створені спеціальні освітні програми, які стали обов'язковими складовими світових стандартів освіти. Безпека життєдіяльності сьогодні формується як меганаука, без якої людство приречене на значні втрати. Узагальнюючи знання з охорони праці, цивільної оборони, основ екології, валеології та інших наук, безпека життєдіяльності відкриває нові горизонти використання основних положень цих наук для створення належних і безпечних умов праці та побуту.

Зрозуміло, що кожна людина і, безперечно, людина з вищою освітою повинна усвідомлювати важливість питань безпеки життєдіяльності. Підготовка студентів у рамках цієї навчальної дисципліни містить теоретичні питання, спрямовані, передусім, на формування світогляду, вироблення ідеології поведінки, і забезпечує майбутніх спеціалістів важливим інструментом не лише щоденного безпечного контактування з навколишнім світом, а й готує до майстерного (безпечного) виконання технологічних процесів різного рівня складності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема безпеки професійної діяльності на сьогодні стає однією з центральних у комплексному дослідженні складових безпеки діяльності. Її розв'язання відображає прагнення людини до безпечної праці в динамічних умовах соціуму, до уникнення ризиків та небезпек у соціальних та професійних системах, до розвитку ефективної системи безпеки

ВІСНИК. 2020

праці та безперервного удосконалення навичок управління нею. Значну цінність у дослідженні питань безпеки діяльності мають праці Ю.М. Скалецького, Л.О. Дурнева, Т.М. Таїрової, В.І. Гнатовського, Ю.Л.Воробйова, В.В. Березуцького, Т.С. Павленко, М.М. Латишевої, О.І.Запорожця, В.О. Михайлюка, Н.В. Кулалаєвої, М.О. Зоріної та ін. Аналіз вищезазначеної літератури свідчить про те, що проблемі безпеки діяльності взагалі присвячена значна кількість наукових праць. Проте питанню безпеки професійної діяльності приділено недостатньо уваги. Як показують останні дослідження, питання формування знань із безпеки професійної діяльності залишається актуальним [3].

Виклад основного матеріалу дослідження. Метою дисципліни безпеки життєдіяльності є теоретична і практична підготовка майбутніх фахівців з опанування знань, умінь і навичок створювати безпечні умови життя і діяльності в середовищі перебування, досягнення світоглядних принципів гармонійних стосунків людини з технікою, природою та суспільством.

Завдання дисципліни – навчити студентів :

- ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їхні види, визначати просторові й тимчасові координати, розмір, імовірність їхньої появи;
- виявляти небезпечні, шкідливі та вражаючі чинники, джерела цих небезпек;
- прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних і шкідливих чинників на організм людини, а вражаючих чинників на безпеку системи «людина - життєве середовище»;

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

- використовувати нормативно-правову базу захисту особистості й навколишнього середовища, прав особистості на труд, медичне забезпечення, захист при надзвичайних ситуаціях тощо;

- розробляти заходи і застосовувати способи захисту від дії небезпечних, шкідливих і вражаючих чинників;

- попереджати виникнення надзвичайних ситуацій, а у випадку їхнього виникнення приймати адекватні рішення і виконувати дії, спрямовані на їхню ліквідацію;

- використовувати у своїй практичній діяльності цивільно-політичні, соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні й освітньо-виховні заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі;

- планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя і діяльності в системі «людина – навколишнє середовище» [2, с.14].

Вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності» у закладах вищої освіти базується на основі комплексного підходу, який передбачає:

- здобуття знань та компетентностей майбутнього фахівця про безпеку в системі «людина- середовище»;

- формування вмінь майбутнього фахівця аналізувати умови перебування в середовищі у разі виникнення різного роду небезпек та приймати адекватні рішення щодо особистої безпеки, безпеки колективу (сім'ї, суспільства, підприємства, галузі, регіону, країни та світу в цілому).

Безпека життєдіяльності є порівняно молодого науковою дисципліною, перебуває в стані зародження та формування й має виконувати складний соціально-педагогічний процес із відповідними функціями. Це такі функції, як освітня, виховна та психологічна.

Мета освітньої функції – полягає в тому, щоб забезпечити відповідні сучасним вимогам знання про загальні закономірності виникнення й розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їхні властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людей та сформувати необхідні в майбутній практичній діяльності уміння і навички для їхнього запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища.

Мета виховної функції – формувати новий науковий світогляд, активну соціальну позицію, творче мислення при розв'язанні виробничих та життєвих проблем.

Психологічна функція полягає у формуванні психологічної готовності до безпечної діяльності в умовах сучасного техногенного середовища. Психологічний вплив небезпечних ситуацій проявляється в людей неоднозначно, бо він має індивідуально виражену особисту реакцію. Відчуття небезпеки одних робить зовсім безпомічними, розгубленими і нездатними до цілеспрямованих дій, до адекватного захисту, а в інших ця ж обставина здатна викликати піднесення душевних та фізичних сил, спонукати до активної протидії обставинам [1, с.11].

Формування у студентів світоглядних основ безпеки життєдіяльності забезпечується під час усього навчання. Але особливе місце в цьому процесі

належить дисциплінам циклу безпеки життєдіяльності, зокрема курсу «Безпека життєдіяльності». Згідно з типовою навчальною програмою нормативної дисципліни «Безпека життєдіяльності», завдання її вивчення полягає у формуванні в студентів загальнокультурних і професійних компетенцій, знань, умінь і навичок розв'язувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних і надзвичайних ситуаціях, формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику [6].

Становлення нової культури безпеки, що ґрунтується на підвищенні ступеня розвитку особистості й суспільства, можливе лише в результаті перетворення свідомості всіх прошарків суспільства.

Освіта при цьому повинна мати випереджувальний характер, що дає змогу суспільству перейти від пріоритету захисту в складних ситуаціях до пріоритету попередження цих ситуацій, до знищення причин загроз, до забезпечення безпеки всієї життєдіяльності. Тому структура програми дисципліни повинна бути гармонійним поєднанням головних тем і питань, охоплювати всі важливі аспекти безпечного існування людини в сучасному світі.

Висновки. Кожен фахівець повинен сприяти підвищенню ефективності роботи державної системи з безпеки населення і підготовки людей до їхньої адекватної взаємодії з небезпеками. Отже, освіта готує студента – майбутнього спеціаліста – до повноцінного життя з активною участю в забезпеченні рівня безпеки, що залежить від різних галузей довкілля – виробничої, побутової, природної, соціальної, психічної – сфери взаємин між людьми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. За ред. Є.П. Желібо. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Є.П.Желібо, Н.М. Заверуха, В.В. Зацарний. За ред. Є.П. Желібо. 3-є вид. Київ, 2003. 326 с.
2. Зацарний В.В., Зацарна О. В., Землянська О. В., Праховнік Н. А. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. / В.В. Зацарний, О. В Зацарна, О.В.Землянська, Н. А Праховнік. Київ, 2016.
3. Зоріна М.О. До проблеми визначення актуальності й особливостей формування культури безпеки життєдіяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2010. № 8. С. 149–153.
4. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини. Навч. посіб. 6-те вид., перероб. і доп. Київ, 2007. 332 с.
5. Мягченко О. П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства : навч. посіб. Київ, 2010. 384 с.

6. Типові навчальні програми нормативних дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі», «Цивільний захист». Київ, 2011. 72 с.

УДК 796.011.1

ГРУЩЕНКО М.М., ЛЕЛЯК Л. М., спеціалісти вищої категорії, викладачі-методисти, **МАРТИНЮК В.М.,** спеціаліст вищої категорії, **ДМИТРИШИН Д.О.** викладачі фізичної культури та спортивних дисциплін КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ – ОСНОВНА ПЕДАГОГІЧНА ФУНКЦІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Summary: *This article deals with problems of influence on the personal development with the help of PT.*

Keywords: *Physical education, personality, physical training, physical development, physical activity.*

Постановка проблеми: останніми роками в Україні спостерігаються поступова зміна економічних, політичних та соціокультурних умов, що супроводжується зміною орієнтирів у сфері освіти в напрямку гуманізації освітнього процесу, пріоритетності в ньому загальнолюдських цінностей, створенню умов для гармонійного розвитку особистості.

Процес формування фізичної культури особистості обумовлений особливостями соціальної ситуації, яка склалася останніми роками у сфері виховання, зміною загальної парадигми освіти, переходом від традиційного до особистісно орієнтованого типу освіти, протиріччям між суспільною потребою у здоровій фізично підготовленій особистості і неможливістю її задоволення традиційними засобами цивільного фізичного виховання.

Проблема вивчення особливостей формування фізичної культури

особистості нерозривно пов'язана з дослідженням основних функцій фізичної культури як цілісної педагогічної системи. В останні роки все частіше фізичну культуру розглядають не тільки як самостійний соціальний феномен, а і як стійкі якості особистості. Якісно нова стадія в осмисленні сутності фізичної культури пов'язується з її впливом на духовну сферу людини через засвоєння нею цінностей фізичної культури.

Аналіз останніх публікацій і досліджень: на думку багатьох авторів, основними показниками фізичної культури окремої людини є: а) турбота людини про підтримку в нормі свого фізичного стану (здоров'я, фізичні якості, рухові здібності та статура); б) різноманіття засобів, які використовуються для досягнення цієї мети; в) ідеали, що реалізуються на практиці, норми, зразки поведінки пов'язані з турботою про тіло і фізичний